

Sygn. akt III AUa 347/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2012 r. w Szczecinie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 marca 2012 r. sygn. akt IV U 194/12

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak

III A Ua 347/12

Uzasadnienie:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją dnia 20 stycznia 2012 r. odmówił ubezpieczonej W. S. prawa do emerytury z uwagi na brak co najmniej 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji (...) wniosła o jej zmianę poprzez uznanie, że wykonywana przez nią praca w okresie od 3 listopada 1975 r. do 31 sierpnia 1984 r. i od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. była pracą w szczególnych warunkach.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie powtarzając argumenty podane w uzasadnieniu decyzji.

Wyrokiem z dnia 13 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W. S. urodziła się dnia(...) W dniu 21 grudnia 2011 r. ubezpieczona złożyła wniosek do organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury.

Na podstawie przedłożonych przez ubezpieczoną dokumentów organ rentowy ustalił, że ukończyła ona 55 lat w dniu (...), nie przystąpiła do OFE, na dzień zgłoszenia wniosku udowodniła co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ale nie udowodniła wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i rozwiązała stosunek pracy.

Ubezpieczona w okresie od 3 listopada 1975 r. do 31 sierpnia 1984 r. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) w K. na stanowisku pakowaczki w chłodni składowej i przyzakładowej o temperaturze wewnętrznej poniżej 0° C.

W okresie od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. ubezpieczona pracowała w Polskim Handlu Spożywczym w K. na stanowisku paczkarki. Praca ta polegała na przesypywaniu z worków do torebek kilogramowych i mniejszych cukru, kaszy, soli, mąki.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego oraz art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie może być uwzględnione.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że W. S. spełnia większość z warunków określonych w przywoływanych wyżej przepisach. Dwa z nich, które dotyczą wieku i ogólnego stażu pracy nie budzą wątpliwości organu rentowego. Nie ma również sporu co do faktu, że ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy i nie należy do otwartego funduszu emerytalnego. Natomiast przedmiotem sporu pozostaje kwestia czy ubezpieczona legitymuje się co najmniej 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i czy okresy pracy od 3 listopada 1975 r. do 31 sierpnia 1984 r. i od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. można uznać za pracę w szczególnych warunkach.

Na podstawie zeznań świadka A. P. Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona w okresie od 3 listopada 1975 r. do 31 sierpnia 1984 r. będąc zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) w K. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace pakowaczki w chłodni składowej i przyzakładowej o temperaturze wewnętrznej poniżej 0° C, czyli pracę w szczególnych warunkach. Sąd meriti uznał zeznania tego świadka za wiarygodne i niebudzące żadnych wątpliwości tym bardziej, że świadek pracował razem z ubezpieczoną. Sąd pierwszej instancji podniósł, że praca ta jest wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A dziale X pkt 7.

Natomiast Sąd Okręgowy nie uwzględnił ubezpieczonej do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu pracy od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. w Polskim Handlu Spożywczym w K. na stanowisku pakowaczki albowiem praca ta nie jest wymieniona w wykazie A powołanego rozporządzenia. W wykazie A w dziale X w pkt 10 wymieniona jest praca w szczególnych warunkach przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków, śruty, a takiej pracy w świetle zeznań świadków W. B. i B. K. ubezpieczona nie wykonywała. Zatem, przeprowadzone postępowanie dowodowe wbrew stanowisku ubezpieczonej nie mogło doprowadzić do wniosku, że w okresie od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. ubezpieczona wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Następie Sąd Okręgowy zaznaczył, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym przysługującym pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych

warunkach przez okres 15 lat. Skoro, W. S. nie wykazała, że pracowała przez okres co najmniej 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, to tym samym nie może korzystać z prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. W tej sytuacji wobec powyższego Sąd zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji organu rentowego z dnia 20 stycznia 2012 r.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie w całości nie zgodziła się W. S., która w wywiedzionej apelacji zarzuciła mu:

- sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że nie udowodniła 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Podnosząc powyższe apelująca wniosła o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku oraz decyzji ZUS,
- ustalenie, że udowodniła 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych

ewentualne

- przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

W uzasadnieniu skarżąca między innymi podniosła, że wydając zaskarżony wyrok sąd oparł się jedynie na zeznaniach świadków całkowicie ignorując wystawione przez zakład pracy świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, w którym potwierdzono, iż wykonywane prace są pracami w warunkach szczególnych. Przy czym, apelując podkreśliła, że okres zatrudnienia w Chłodni uwzględniony na podstawie zeznań świadka również został potwierdzony wystawionym przez zakład pracy świadectwem wykonywania prac w warunkach szczególnych

Dalej ubezpieczona podniosła, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie zakwestionował w całości wykonywania prac w warunkach szczególnych w spornym okresie uznał jedynie, iż charakter pracy nie jest ściśle określony oraz brak prawidłowej podstawy prawnej czyli zarządzenia resortowego. Zakład powołał Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 10 listopada 1986 r., które precyzuje szczegółowo dział X pkt. 10 rozporządzenia wskazując, że wymienione jest tam stanowisko paczkowacza ręcznego, natomiast w świadectwie wymieniono tylko stanowisko paczkowacza. Zdaniem skarżącej, ani Zakład Ubezpieczeń Społecznych ani sąd nie wziął pod uwagę, że w świadectwie pracodawca szczegółowo określił charakter wykonywanej pracy wskazując, iż do obowiązków apelującej należało między innymi paczkowanie sypkich i pylistych artykułów spożywczych, zasypywanie do paczkowania oraz trzepanie worków co wyraźnie wskazuje na paczkowanie ręczne, a ponadto w zarządzeniu Ministra obok paczkarza ręcznego wskazano prace trzepacza worków, a takie prace również zostały wymienione w wystawionym świadectwie

Apelująca wskazała, że jej były pracodawca jest osobą, która znając charakter wykonywanej pracy w sposób najbardziej prawidłowy mógł ocenić co można zaliczyć do prac uprawniających do wcześniejszego wieku emerytalnego. Wystawiając świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych pracodawca wyraźnie uznał, że pakowanie jest ostatnim elementem produkcji i narażenie na czynniki szkodliwe jest takie same jak w całym procesie, a nawet większe. Potwierdził to również Minister Handlu Wewnętrznego i Usług zarządzeniem z dnia 10 listopada 1986 r. uznając, że pakowanie jest elementem wytwarzania.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona.

W przedmiotowej sprawie sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego, oraz dokonał wszechstronnej oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Okręgowy w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na

jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Stąd też, Sąd Apelacyjny ustalenia sądu pierwszej instancji w całości uznał i przyjął jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania w przedmiotowym uzasadnieniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, Lex nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, Lex nr 558303). Nie dostrzegł przy tym naruszenia przez sąd meriti prawa materialnego, w związku z czym poparł w całości rozważania Sądu Okręgowego również w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia.

W. S. ubiega się o emeryturę w wieku obniżonym w oparciu o art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Przy czym, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2).

Z kolei, z treści art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej wynika, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 cytowanej ustawy), tj. między innymi rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Przepis § 4 tego rozporządzenia stanowi natomiast, że pracownik, który wykonywał, wymienioną w wykazie A pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do § 2 ust. 1 i 2 omawianego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Przy czym, w odpowiedzi na zarzut apelacji wskazać trzeba, że wystawione przez zakład pracy zaświadczenie o pracy w szczególnych warunkach nie ma charakteru wiążącego zarówno dla organu rentowego, jak i sądu. Bowiem zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 22 czerwca 2005 r., I UK 351/04 (OSNP 2006/5-6/90) określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako "pracy wykonywanej w szczególnych warunkach" w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie należy do kompetencji pracodawcy.

Świadcstwo pracy, w tym także świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadcstwo nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast świadcstwo pracy (świadcstwo pracy w warunkach szczególnych) traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (wyrok

Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, Lex nr 518067). W tej sytuacji brak jest przeszkód, by w toku postępowania sądowego dokonać ustaleń sprzecznych z treścią posiadanego przez osobę ubezpieczoną świadectwa pracy, o ile wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego pozwolą na przyjęcie, że zapisy zawarte w tym dokumencie nie odpowiadają prawdzie lub też przepisom prawa.

Z analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, iż ubezpieczona, chociaż w chwili składania wniosku ukończyła 55 lat i wykazała ponad 20-letni okres składkowy i nieskładkowy na dzień 1 stycznia 1999 r., nie udowodniła, że pracowała w warunkach szczególnych przez co najmniej 15 lat, a co za tym idzie, że nabyła prawo do emerytury z tego tytułu.

Również argumenty zawarte w apelacji, okazały się niewystarczające do wzruszenia zakwestionowanego wyroku w kierunku postulowanym przez ubezpieczoną.

Wbrew twierdzeniu skarżącej Sąd Okręgowy przeprowadził pełne postępowanie dowodowe, dopuszczając wnioskowane przez ubezpieczoną dowody zarówno z akt pracowniczych ubezpieczonej z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) oraz w Przedsiębiorstwie Handlu (...) w K. łącznie ze świadectwami pracy i świadectwami pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wbrew stanowisku skarżącej nie mogło doprowadzić do wniosku, że w okresie zatrudnienia na stanowisku paczkarki w Przedsiębiorstwie Handlu (...) w K. od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała ona pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej w związku z przywołanym powyżej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej i wykonywanej przez niego pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, ONSP 2009/5-6/75; 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex nr 483283; 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325).

Pakowanie materiałów sypkich i pylistych w procesie ich wytwarzania jest czym innym niż ich pakowanie w warunkach detalicznych przy użyciu maszyn. Bezsporną bowiem okolicznością jest, że ubezpieczona przepakowywała dostarczony towar, który w procesie wytwarzania został już zapakowany. Ubezpieczona przepakowując kaszę, cukier, kawę, mąkę czy sól do kilogramowych i półkilogramowych torebek przy użyciu maszyny nie świadczyła pracy w warunkach szczególnie uciążliwych prowadzących do szybszej utraty zdolności do pracy. Zaznaczyć przy tym trzeba, że zgodnie z wykazem A działem X (W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym) punktem 10 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. do prac w szczególnych warunkach zalicza się prace przy wytwarzaniu mąki, kaszy, płatków i śruty, i żadnych więcej towarów. Poszerzenie tego zapisu przez Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług w zarządzeniu z dnia 10 listopada 1986 r. nie może prowadzić do objęcia kolejnych prac nie objętych załącznikiem do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., jako prac świadczonych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze dla potrzeb ustalenia prawa do emerytury w wieku obniżonym z tego tytułu.

Sąd Apelacyjny podziela utrwalone w orzecznictwie stanowisko, że tylko prace wykonywane na stanowiskach i w warunkach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. dają podstawę do ubiegania się o emeryturę w wieku obniżonym na podstawie art. 32 ustawy emerytalnej. Natomiast kolejne akty prawne wydawane w oparciu o rozporządzenie, a prowadzące faktycznie do rozszerzenia wykazu prac i stanowisk w warunkach szczególnych w poszczególnych zakładach pracy, nie stanowią uzupełnienia rozporządzenia i nie wywołują konsekwencji w nim określonych. Dlatego fakt, że pracodawca uznał warunki pracy ubezpieczonej za pracę w szczególnych warunkach w oparciu o zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług nr 19 z dnia 10 listopada 1986 r., wobec faktycznego nie wykonywania takiej pracy, nie prowadzi do uznania wniosku ubezpieczonej. Żaden

przepis rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie kwalifikuje bowiem do pracy w szczególnych warunkach samego przepakowywania określonych produktów spożywczych poza procesem ich wytwarzania. W rozporządzeniu tym nie sposób doszukać się zapisu, który prowadziłby do takiego wniosku. W wyroku z dnia 19 marca 2012 r., II UK 166/11 (Lex nr 1171002) Sąd Najwyższy wskazał, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej. Dalej Sąd Najwyższy podniósł, że przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach. Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki.

W przedstawionej sytuacji prawidłowo najpierw organ rentowy, a następnie Sąd Okręgowy odmówił wiarygodności świadectwu pracy w szczególnych warunkach wystawionemu przez (...) Spółkę Akcyjną w W. w dniu 8 listopada 2001 r., w którym wskazano, że W. S. była zatrudniona w zakładzie pracy od 4 września 1984 r. do 23 lipca 1998 r. i w tym okresie od 4 września 1984 r. do 22 marca 1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace: paczkowanie sypkich i pylistych artykułów spożywczych (mąka, kawa, kasza, cukier puder itp.), zasypywanie do paczkowania, trzepanie worków na stanowisku paczkarka (wykaz A dział X poz. 10 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenie nr 19 Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 10 listopada 1986 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach).

Ustalony stan faktyczny jednoznacznie wskazuje, że ubezpieczona nie wykonywała prac w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A – załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

W związku z zarzutem apelującej, że Sąd Okręgowy wbrew przedstawionemu materiałowi dowodowemu uznał, że W. S. nie udowodniła co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach podnieść należy, że ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego rozumowania. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasad określonych w art. 233 k.p.c., wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tylko te uchybienia mogą być przeciwstawiane uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, Lex 50231).

Sąd Okręgowy przy ocenie dowodów nie naruszył zasad wskazanych powyżej. Jak na wstępie tych rozważań już wskazano, w swym uzasadnieniu sąd pierwszej instancji jasno i logicznie przedstawił jakie dowody uznał za istotne i wiarygodne w sprawie. Według sądu odwoławczego ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Okręgowy odpowiada zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sąd pierwszej instancji słusznie - w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy - przyjął, że W. S. nie spełnia warunków do przyznania prawa do emerytury w wieku obniżonym, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 r. nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNP

1998/21/638; 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00, OSNP 2003/17/419; 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, Lex nr 494129).

Mając na uwadze dokonane w sprawie ustalenia i ocenę prawną Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację ubezpieczonej jako nieuzasadnioną oddalił w całości.

SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak